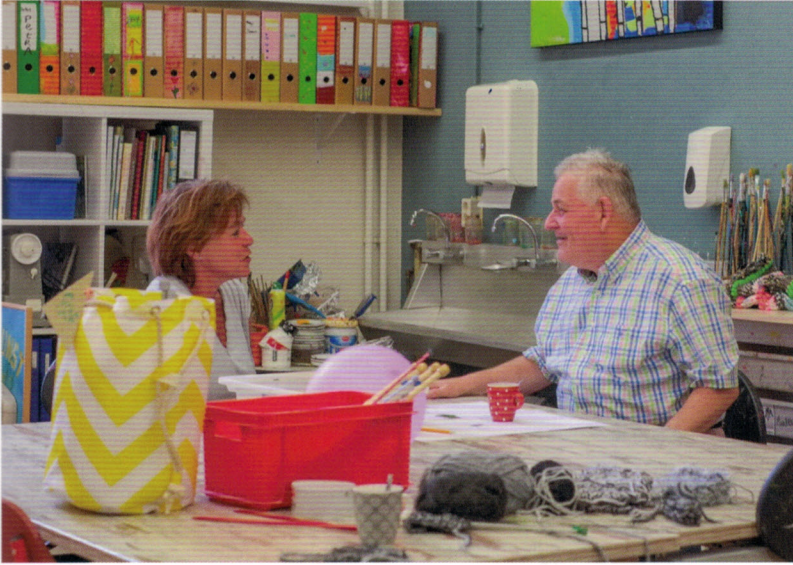

Kunstfabriek Oss: midden in de maatschappij

Begeleider Karin Smits en kunstenaar Peter van Donzel werken allebei al zeker vijftien jaar bij Kunstfabriek Oss. Beide gesprekspartners benadrukken dat ze een hekel hebben aan het woord cliënt. Dat woord gebruiken ze dus ook niet. Van Donzel neemt op veel momenten het voortouw in ons gesprek. Hij is samen met collega Marjolijn opgeleid om rondleidingen en interviews te geven.

Karin Smits in werkbespreking met kunstenaar Bennie van Uden

Al snel komt het gesprek op de veelzijdigheid in het aanbod aan activiteiten. De diversiteit is groot in de technieken die aangeboden worden in de ateliers. Smits: "Als kunstenaar dagen we je uit om zelf met ideeën te komen en deze zo veel mogelijk naar eigen inzicht te verwezenlijken. Wij zijn er om daarbij te helpen. Zo zijn de activiteiten als muziek en dans ook gerealiseerd. Het mooie is dat het ons vaak niet eens moeite kost om het te realiseren. We werken met een enthousiast team en iedereen heeft passie voor zijn werk en is trots. We leveren dan ook goede kwaliteit. Dat is belangrijk, we gaan voorbij de grens van de welfare. Dat iets 'knap' is, is heel wat anders dan dat het 'kunst' is." Van Donzel vult aan dat iedereen zijn eigen talenten heeft en dat daaraan gewerkt wordt. "Ik werk als papier snipperaar, als rondleider en als manusje van alles. Sinds een paar jaar werk ik ook met speksteen."

Het weer is prachtig op deze maandagochtend en de beeldhouwers maken daar dankbaar gebruik van. Ze zijn bij elkaar aan een tafel gaan zitten buiten in het park en werken daar aan hun beelden. De ateliers binnen stralen vrolijkheid en kleurrijkheid uit. Een deel van het atelier is ook ingericht als winkel en expositieruimte. Karin Smits vertelt dat ze de prijzen van de kunstwerken laag houden omdat ze het werk liever verkopen dan dat ze het moeten opslaan. De opbrengsten van de verkoop vloeien terug in de grote organisatie maar door goed te budgetteren en subsidies aanvragen kunnen ze extra activiteiten ondernemen.

Zelf-organiserend team

Kunstfabriek is onderdeel van de Stichting Dichterbij, daar worden de regels en wetten geformuleerd. Het team werkt met een manager op afstand, deze is beschikbaar als het nodig is. Karin Smits noemt de werkwijze van het team zelf-organiserend. "Iedereen heeft zijn eigen taken en als je daarop vertrouwt dan kunnen de lijnen van overleg kort zijn en kunnen beslissingen snel genomen worden. We doen alles in overleg met elkaar. We hebben een periode wel gewerkt met een coördinator maar daar zijn we vanaf gestapt." Volgens Peter van Donzel werkte het systeem met een coördinator niet want deze zat vooral vaak op kantoor.

De lijnen met 'wonen' binnen de stichting zijn ook kort, evenals de lijnen met de verwanten van de kunstenaars. Het werken binnen de driehoek 'wonen, werken en verwanten' ligt aan de basis van de begeleiding. "Uiteraard lopen we wel tegen de kaders van de grote organisatie aan zoals bijvoorbeeld het open willen staan voor mensen uit de GGZ die bij ons met speksteen willen werken. Wij doen dan de deur niet dicht, ook die mens is welkom," aldus Smits. De deur van de Kunstfabriek staat altijd open, zo benadrukt van Donzel.

Midden in de maatschappij

Een indrukwekkende rij projecten en maatschappelijke initiatieven komt voorbij in het gesprek. Peter van Donzel kent ze allemaal maar is vooral enthousiast over één project: 'het kunstmaatjes project'. "We werken samen met de Nicolaasschool in Oss. Met de kinderen uit groep zeven. We doen dit project om de kinderen kennis te laten maken met Kunstfabriek en om pesten tegen te gaan. Het

Links Kunstenaar Sjoerd
Couvée en rechts kunstenaar
Joop Molenaar

is ontstaan om te gaan ervaren dat iedereen normaal is en dat iedereen mee kan doen. We werken in het creatief centrum acht weken aan één project. Bijvoorbeeld over 'Superhelden'. We sluiten het project altijd af met een expositie."

Het kunstmaatjes project wordt gesubsidieerd door de gemeente Oss en het Oranjefonds. Het project blijft in ontwikkeling en wordt structureel aangeboden. Het komend jaar worden ook theater en muziek als disciplines toegevoegd en wordt het twee maal uitgevoerd.

De medewerkers en kunstenaars zijn altijd op zoek naar leuke projecten en maatschappelijke initiatieven waar ze aan kunnen deelnemen. Ze hebben veel contact en samenwerking met instanties en bedrijven in en rondom Oss en steken veel energie in het op de kaart zetten van de aanwezige talenten en de kunst. Ze zijn aanwezig op markten en festivals, organiseren zelf exposities en sluiten aan bij bestaande en nieuwe initiatieven. Karin Smits licht toe dat de diversiteit in het aanbod aan technieken ook maakt dat iedereen toch met projecten en exposities mee kan doen omdat je dan op basis van een thema werkt. "Het is niet zo dat alleen de schilders mee kunnen doen met een expositie. Je kunt een vis schilderen maar je kunt er ook een beeldhouwen of van papier-maché maken."

En dan snijdt Peter van Donzel een belangrijk onderwerp aan met de volgende vraag: "Hoe zouden we meer mensen binnen kunnen krijgen? Onze deur staat open, we zitten midden in het centrum en toch is de drempel nog erg hoog." Hij komt vervolgens ook met ideeën, zoals het buiten werken,

borden buiten zetten zodat mensen weten wie we zijn, krantenartikelen schrijven en reclame op de ramen plakken. Hij is blij dat er een artikel over Kunstfabriek in kunstmagazine pArt verschijnt want: "We maken met z'n allen Kunstfabriek en het is goed dat zoveel als mogelijk mensen dat weten".

Jonaske de Ruiter

Kunstfabriek Oss

Aantal kunstenaars

35, aantal varieert dagelijks tussen de 17 en 23 per dagdeel

Aantal begeleiders

Zes personen, begeleiding zorg met affiniteit voor kunst, iedere dag zijn twee à drie medewerkers aanwezig.

Aantal vrijwilligers

Acht, ieder dagdeel zijn één à twee vrijwilligers aanwezig.

Stagiairs

Wisselend en divers qua opleiding, dagelijks aanwezig.

Disciplines

Tekenen, schilderen met olie en acryl, textiel, papier-maché, vilt, keramiek, beeldhouwen in speksteen, muziek, dans, poëzie, papier snipperen. Ke-

ramiek wordt op een andere locatie aangeboden. Het dansen vindt plaats in een zaal van cultureel centrum de Groene Egel, aan de andere kant van het plein.

Voorzieningen

Ateliers, magazijn, keuken, activiteitenruimte, kantoor. De ruimte is rolstoelvriendelijk ingericht.

Financiering

Onderdeel van Stichting Dichterbij, kunstenaars via WLZ en incidenteel PGB en WMO, subsidies voor projecten.

Samenwerking

Diverse organisaties, exposities, meedoen aan kunst en theater festivals, Global for Oss, Kunstmaatjes project met basisschool de Nicolaasschool.